

O'ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING USTUVOR YO'NALISHLARI BO'YICHA TADQIQOTLAR

I Respublika ilmiy-amaliy konferensiya
MATEARIALLARI

1-JILD | 1-SON

2025-YIL

O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING USTUVOR YO‘NALISHLARI BO‘YICHA TADQIQOTLAR

**I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, sentyabr

TOSHKENT-2025

ISBN-978-9910-09-362-3

O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo'nalishlari bo'yicha tadqiqotlar I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami. 1-jild, 1-son (sentyabr, 2025-yil). – 78 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 18- sentyabr

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo'nalishlari bo'yicha tadqiqotlar" mavzusidagi I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, strategiya, ustuvor yo'nalishlar, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, texnologik taraqqiyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huqular himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Sadikov Akramjon

AK-2 ANTIPIREN KOMPOZITSIYASINING ELEKTRON SKANERLOVCHI MIKROSKOR (ESM) VA ELEMENT TAHLILI 5-8

Yusupova Difuza, Maqsudov Nabijon

YUQORI HARORAT TA'SIRIDAN MAXSUS HIMOYA KIIYIMLARINI ISHLAB CHIQRISH UCHUN MATERIALLARGA QO'YILADIGAN TALABLAR..... 9-11

TARIX FANLARI

Xusanov Ximmat

SAAD ZAGLUL BOSHCHILIGIDA MISRLIKLARNING MUSTAQILLIK UCHUN KURASHI..... 12-14

IQTISODIYOT FANLARI

Икрамов Акбар

СОСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ ГОСТИНИЧНОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ 15-18

Baxridinova Shaxnozaxon

KICHIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA
TEKNOLOGIK INNOVATSIYALARNING O'RNI 19-22

FALSAFA FANLARI

Raxmatov Bekzod

O'ZBEKISTONDA FUQAROLIK JAMIYATI RIVOJLANISHIDA MILLIY G'OYA VA
MAFKURANING AHAMIYATI 23-30

FILOLOGIYA FANLARI

Ibrogimova Dilnoza

DEVONI LUGOTIT-TURK ASARIDA KASB-HUNAR LEKSIKASINING
LEKSIK-SEMANTIK TAHLILI 31-35

Po'latova Lobar

"YANGI DAVR" INFORMATSION DASTURI – O'ZBEKISTON YOSHLARINING AXBOROT
MANBALARIDAN BIRI SIFATIDA..... 36-40

Самиева Иродахон

КОРОТКО ОБ ИСТОРИИ ИЗУЧЕНИЯ СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ТЕОРИЙ 41-47

YURIDIK FANLARI

Qayumberdiyeva Dildora

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MEDIATSIYA INSTITUTINI TARTIBGA SOLISH BILAN
BOG'LIQ AYRIM MUAMMOLAR 48-51

PEDAGOGIKA FANLARI

Xamrakulova Kumush

QULAY TA'LIM MUHITI YARATISHDA OTA-ONALAR, MAHALLA VA
MAKTABNING IJTIMOIIY HAMKORLIGI 52-56

Nishanbayeva Nozimaxon

METHODOLOGICAL APPROACHES TO TEACHING LISTENING IN A DIGITAL EDUCATIONAL
ENVIRONMENT..... 57-61

Jololdinov Asror

KARTOGRAFIYANI O'QITISHDA ZAMONAVIIY METODIK YONDASHUVLAR VA ULARNING
SAMARADORLIGI 62-67

Mirzayeva Umidaxon

FIZIKA DARSLARIDA O'QUVCHILARNING FUNKSIONAL SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA PISA TOPSHIRIQLARI ROLI 68-69

TIBBIYOT FANLARI

Мирзахмедова Мухаррам, Атамуратова Айпаршин

ВЛИЯНИЕ СТРОИТЕЛЬНОГО МАТЕРИАЛА ДЕТСКОГО САДА НА ФИЗИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ 70-72

Abdusalomov Sanjar, Abdusalomov Sunnatulla, Botirov Kamronbek

TISH EMALINING REMINERALIZATSIYA QILISHNING YANGI TEXNOLOGIYA VA USULLARI 73-77

FIZIKA DARSLARIDA O'QUVCHILARNING FUNKSIONAL SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA PISA TOPSHIRIQLARI ROLI

Mirzayeva Umidaxon Murodjon qizi

Andijon davlat texnika instituti "Materialshunoslik" kafedrasida assistenti

Email: umidamirzayeva035@gmail.com

Tel: (50) 503 52 22

Andijon, O'zbekiston

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'rta ta'lim maktablarida fizika darslarini o'qitishda funksional savodxonlikni shakllantirishda PISA xalqaro baholash dasturi topshiriqlaridan foydalanish imkoniyatlari yoritilgan. PISA topshiriqlari orqali o'quvchilarning real hayotda uchraydigan muammolarni hal qilishga doir bilim va ko'nikmalari rivojlanishi tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: fizika, funksional savodxonlik, PISA, xalqaro baholash, o'quv topshiriqlari, zamonaviy ta'lim.

THE ROLE OF PISA TASKS IN ENHANCING STUDENTS' FUNCTIONAL LITERACY IN PHYSICS LESSONS

Mirzayeva Umidakhon Murodjon qizi

Assistant, Department of Materials Science, Andijan State Institute of Technology

Annotation. This article explores the potential of using tasks from the Programme for International Student Assessment (PISA) in teaching physics at secondary schools to foster functional literacy. The study analyzes how PISA tasks contribute to the development of students' knowledge and skills aimed at solving problems encountered in real-life situations.

Key words: physics, functional literacy, PISA, international assessment, learning tasks, modern education.

KIRISH.

Zamonaviy ta'lim jarayoni o'quvchining bilim olishidan tashqari, ularni hayotda qo'llay olish salohiyatini shakllantirishni ham o'z oldiga maqsad qilib qo'ymoqda. Xalqaro PISA (Programme for International Student Assessment) baholash dasturi aynan shu yo'nalishga xizmat qiladi. Unda o'quvchilarning bilimlari emas, balki bu bilimlardan amaliyotda foydalanish darajasi o'lchanadi. Shu nuqtai nazardan, fizika darslarida PISA topshiriqlari asosida ishlash o'quvchilarning funksional savodxonligini oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin.

ASOSIY QISM.

1. Funksional savodxonlik tushunchasi

Funksional savodxonlik — bu o'quvchining olgan bilimlarini kundalik hayotda, turli muammoli vaziyatlarda qo'llay olish qobiliyatidir. Bu faqatgina formulalarni yod olish emas, balki ularni tahlil qilish, moslashtirish, real vaziyatlarga tadbiq eta olish demakdir.

2. PISA topshiriqlarining mazmuni

PISA baholashida fanlar (matematika, o'qish savodxonligi, tabiiy fanlar) bo'yicha topshiriqlar ko'proq hayotga yaqin, kontekstli holatlarga asoslangan bo'ladi. Fizika bo'limidagi topshiriqlarda esa:

- tabiat hodisalarini tushuntirish,

- ilmiy dalillarni tahlil qilish,
- fizik qonuniyatlardan foydalangan holda muammo yechish kabilar mavjud.

3. Fizika darslarida PISA topshiriqlarini qo'llash usullari

Fizika o'qituvchilari quyidagi shakllarda PISA topshiriqlaridan foydalanishlari mumkin:

- Darsni muammoli vaziyat asosida boshlash;
- Laboratoriya ishlarini real holatdagi muammo yechimiga yo'naltirish;
- Guruhlarda PISA uslubidagi topshiriqlarni tahlil qilish va taqdimot qilish;
- Baholashda an'anaviy testlar o'rniga kontekstli topshiriqlardan foydalanish.

4. PISA topshiriqlari orqali shakllanadigan ko'nikmalar

- Tanqidiy fikrlash;
- Tahliliy va tizimli yondashuv;
- Ilmiy asoslangan qarorlar qabul qilish;
- Ilmiy atamalarni to'g'ri tushunish va izohlash;
- Jamiyat, tabiat va texnologiya o'rtasidagi bog'liqlikni anglash.

5. Amaliy misol

Masalan, quyidagi PISA tipidagi vazifa o'quvchilarning fizik bilimlarini real hayotda qo'llay olishiga misol bo'la oladi:

Vazifa:

"Yangi qurilgan binoda quyosh panellarini o'rnatish rejalashtirilmoqda. Shu binoning tomi 30° burchak ostida, quyoshli kunlarda o'rtacha quyosh radiatsiyasi 800 W/m^2 ni tashkil etadi. Har bir panel 1.5 m^2 maydonni egallaydi. Agar har bir panel samaradorligi 18% bo'lsa, bitta paneldan maksimal qancha elektr quvvati olish mumkin?"

Bu kabi topshiriqlar orqali nafaqat fizik formulalarni qo'llash, balki energiya, ekologiya, texnologik echimlar kabi muammolarga yondashuv shakllanadi.

XULOSA.

Fizika darslarida PISA topshiriqlaridan foydalanish o'quvchilarda mustahkam bilim emas, balki bilimdan foydalanish ko'nikmasini shakllantiradi. Bu esa zamonaviy ta'limning eng muhim yo'nalishlaridan biri — funksional savodxonlikni rivojlantirishda muhim omildir. O'qituvchilar bunday topshiriqlarni darsga to'g'ri va tizimli kiritgan holda, o'quvchilarning fikrlash doirasini kengaytirishlari, ularni hayotiy muammolarni hal qilishga tayyorlashlari mumkin.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF–60-son Farmoni. – T.: 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. Fizika fanidan umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun o'quv dasturi. – Toshkent, 2023.
3. OECD (2019). PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/5f07c754-en>
4. Назаров Б., Ташмухамедова З. Физика дarsларида инновацион таълим технологиялари. – Тошкент: Фан, 2021.
5. Хамраева Ш.Х. Замонавий дарс: назария ва амалиёт. – Тошкент: Турон-Иқбол, 2020.
6. Axmedov I.A., O'ralov B.T. O'quvchilarning funksional savodxonligini rivojlantirishda tabiiy fanlarning o'rnini. – "Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar" ilmiy-metodik jurnali, 2022, №4.

O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING USTUVOR YO‘NALISHLARI BO‘YICHA TADQIQOTLAR

I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, sentyabr

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha tadqiqotlar. I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to‘plami. 1-jild, 1-son (sentyabr, 2025-yil). – 78 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda C-5669862 son bilan rasman davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2025-yil, 18- sentyabr

ISBN-978-9910-09-362-3

Barcha huqular himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.